

Projekts “**Kam skanēs balss**” ir daļa no plašāka audiovizuāla dokumentālā projekta “Annas dārzs”, ko īsteno Latvijas teoloģes un filmu veidotāji. Projektā tiek pētīta Eiropas luterāņu misiju lomu un ietekmi Indijā, izmantojot latviešu misionāres Annas Irbes dzīvesstāstu. Anna Irbe savu kalpošanu Dienvidindijā uzsāka pirms tieši 100 gadiem.

Latvijas Luterāņu sieviešu teoloģu apvienībai ir ilggadīga un veiksmīga sadarbība ar kinorežisori Kristīni Briedi, kura vairāku gadu garumā sekoja sieviešu teoloģu un mācītāju dzīvei un izveidoja dokumentālo filmu “Svārstības” (2023). Filma pievērta plašākas sabiedrības uzmanību sieviešu (ne)ordinācijas situācijai Latvijas luteriskajā baznīcā pēdējo trīsdesmit gadu laikā gan Latvijā, gan ārpus tās. Šoreiz Kristīne Briede kopā ar komandu turpināja pētīt tēmas, kas saistītas ar Eiropas misionāro darbību Indijā.

Annu Irbi iedvesmoja vīzija par labāku pasauli. Viņa vispirms pievienojās Zviedrijas misijai Tamilnādu štatā – reģionā, kura vēsturi dziļi ietekmējusi gadsimtiem ilgā Eiropas koloniālā klātbūtne. Agrīnās luterāņu misijas, ko aizsāka vācu misionārs Bartolomejs Cīgenbalgs un Heinrihs Plīčavs Dānijas patronāžas paspārnē, pavēra ceļu dāņu, vācu un zviedru misiju izplatībai visā Dienvidindijā.

Šis pētnieciskais projekts ļāva autoriem pievērsties kristīgo misiju fenomenam un sarežģītībai — parādībai, kas reiz Eiropā tika slavēta kā civilizācijas un “patiesās ticības” nesēja, bet mūsdienās daudzviet Eiropā tiek kritiski izvērtēta postkoloniālo pētījumu kontekstā.

Latvijā, Indijā, Zviedrijā un Vācijā apkopotie materiāli, stāsti un liecības ir bagātinājuši zināšanas par Eiropas misijām Indijā gan vēsturiskā skatījumā, gan mūsdienu interpretācijās par šo fenomenu un tā ietekmi. Projekts ir veicinājis arī aktuālu dialogu par ticību, kultūras atmiņu un identitāšu veidošanos un pārvērtēšanu globālā, postkoloniālā pasaulē.

Mēs ceram, ka Ökumenewerk der Nordkirche – organizācija, kas palīdzēja finansēt šo pētniecisko darbu –, kā arī citi iesaistītie partneri gūs vērtīgas atziņas par to, cik daudzveidīga un vienlaikus sarežģīta ir misijas vēsture un kādas varētu būt tās nākotnes perspektīvas, pārdomājot misijas darbu mūsdienu pasaulē no dažādiem laikmetīgiem skatpunktiem.

Projekta īstenošanas periods: 2025. gada augusts – 2026. gada maijs

Aktivitātes un pētnieciskais darbs

▪ **Vācijā (2025. gada septembrī un 2026. gada februārī):** arhīvu izpēte un vēsturisko vietu apmeklējumi; intervijas ar Leipcigas Misijas direktori Aneti Kaletku (Anette Kalettka), Martina Lutera Universitātes Hallē-Vitenbergā pētniekiem Tomasu Rūlandu (Thomas Ruhland) un Stīvenu Reinhardu (Steven Reinhardt), kā arī Frankes fondu bibliotēkas direktoru un pētnieku Tomasu Grīnevaldu (Thomas Grunewald) par misijas darba saknēm, mērķiem un mantojumu.

▪ **Zviedrijā (2025. gada augustā un 2026. gada martā):** arhīvu izpēte (Upsalā, Zviedrijas Baznīcas arhīvā un Nila Hēgmana kolekcijās) un intervijas ar nozīmīgām personībām, kas saistītas ar misijas darbu, tostarp bijušajām misionārēm Birgitu Envallu (Birgitta Enwall), Elizabeti Arnasoni Matizoni (Elisabeth Arnason Mattizon) un Turidu Apelgordi (Turid Apelgård), kā arī Stokholmas bīskapu Andreasu Holmbergu (Andreas Holmberg), teologiem Janu Henningsonu (Jan Henningsson), Henriku Rozēnu (Henrik Rosen), Anitu Sunesoni (Anita Suneson) un Deividu Višalu Jadaļu (David Vishal Yadała).

▪ **Latvijā un Indijā:** arhīvu izpēte; pētījums par Latvijas Evaņģēliski luteriskās baznīcas Indijā Annas Irbes atbalsta fonda vēsturi un darbību, kas joprojām uztur zēnu māju Dienvidindijā, nosauktu Annas Irbes vārdā; intervijas un konsultācijas ar mācītāju Gintu Poli un bijušo Latvijas misijas darba vadītāju Indijā Viju Klīvi. Zēnu mājas apmeklējums Dienvidindijā; intervijas ar Gintu Poli un vietējiem darbiniekiem – evaņģēlistu Pēteri, kasieri Kannanu un mācītāju Nālaja-Džo; Cīgenbalga nama apmeklējums un intervija ar tā direktoru Samuelu Manuelu.

Rezultāti

▪ Izveidota audiovizuālu materiālu, interviju, fotogrāfiju, grāmatu kopiju un video liecību kolekcija, dodot balsi cilvēkiem, kuri uzauguši misijas kopienās, un sniedzot reti sastopamu skatījumu uz misijas darba ilgtermiņa ietekmi. Intervijas ar vēsturniekiem un teologiem atklāj misionāru un misijas kustību vēsturi un ietekmi.

▪ Publiskas prezentācijas:

1. **2026. gada 23. martā** – projekta rezultātu prezentācija, īpaši pievēršoties pētījumam par misijas darbu Indijā, Latvijas Luterāņu sieviešu teoloģu apvienības sanāksmē.
2. **2026. gada 22. maijā** – publisks pasākums un diskusija Latvijas Laikmetīgās mākslas centrā (LLMC), sniedzot ieskatu pētnieciskajā un mākslinieciskajā projektā, kā arī topošajā dokumentālajā filmā “Annas dārzs”, kas veltīta Eiropas misiju mantojumam un ievērojamās latviešu misionāres Annas Irbes darbībai Indijā. Pasākumā tiks prezentētas pētījuma piezīmes un Latvijā, Vācijā, Zviedrijā un Indijā apkopotie audiovizuālie materiāli.

▪ Tiešsaistes publikācijas Latvijas Luterāņu sieviešu teoloģu apvienības (LLSTA) platformā www.sieviesuordinacija.lv, piedāvājot materiālus latviešu un angļu valodā par Eiropas misiju vēsturi Indijā.

Projektu “Kam skanēs balss” finansēja Europareferat / Europe Desk, Ökumenewerk – Nordkirche weltbewegt, savukārt līdzfinansējumu nodrošināja filmu studija Vino Films ar Latvijas Nacionālā kino centra un Latvijas Laikmetīgās mākslas centra atbalstu.

Projekta komanda:

Kristīne Briede, teoloģe un kino režisore
Līga Puriņa-Purīte, teoloģe un producente
Jānis Šēnbergs – galvenais operators
Mārtiņš Māliņš – montāžas režisors

National
Film Centre of Latvia

LATVIJAS
LAIKMETĪGĀS
MĀKSLAS CENTRS

Latvijas Luterāņu
sieviešu teoloģu
apvienība